

Opis wymagań stanowisk pracy

Zawód szkolny: lakiernik

Kod zawodu: 713201

Materiał został opracowany w ramach projektu: „Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznań”, finansowanego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020, Oś priorytetowa 8: Edukacja, Działanie 8.3. Wzmocnienie oraz dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, Poddziałanie 8.3.4. Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla MOF Poznania, Nr umowy: RPWP.08.03.04-30-0002/16-00.

2018

Spis treści

Wprowadzenie	3
Część 1. Opis ogólnych wymagań pracy w zawodzie	4
<i>Syntetyczny opis zawodu</i>	4
<i>Warunki pracy (materialne, organizacyjne, społeczne)</i>	4
<i>Wymagania psychofizyczne i zdrowotne</i>	5
<i>Możliwości uzyskania kwalifikacji w zawodzie i rozwoju ścieżki edukacyjno-zawodowej</i>	6
<i>Możliwości awansu zawodowego</i>	8
<i>Tendencje zmian w zawodzie</i>	9
Część 2. Karty przykładowych stanowisk pracy, na których może być zatrudniony absolwent	10
Część 3. Kompetencje absolwentów szkół zawodowych w ocenie wielkopolskich pracodawców	14
<i>1. Ocena profilu umiejętności i kompetencji oraz poziomu przygotowania absolwenta do ich wykonywania</i>	15
<i>2. Ocena efektów kształcenia zawodowego (wiedza i umiejętności) właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie</i>	16
<i>3. Ocena kompetencji personalnych i społecznych oraz poziomu ich opanowania przez absolwentów szkół zawodowych</i>	19
Źródła	20

Wprowadzenie

Opis wymagań stanowisk pracy dla zawodu powstał w ramach projektu „Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznań”, finansowanego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020, Oś priorytetowa 8: Edukacja, Działanie 8.3. Wzmocnienie oraz dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, Poddziałanie 8.3.4. Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla MOF Poznań.

Powstały opis jest efektem badań przeprowadzonych wśród wielkopolskich pracodawców zatrudniających absolwentów szkół zawodowych, dzięki czemu badanie ma charakter unikatowy w skali kraju. Uzyskane wyniki badań uzupełniono informacjami z dostępnych źródeł zawodoznawczych.

Przygotowane z udziałem pracodawców informacje mogą być w szczególności pomocne dla:

- **Dyrektorów szkół zawodowych** w procesie doskonalenia programów nauczania dla zawodów poprzez ich dostosowywanie do wymagań rynku pracy, w naszym przypadku przedstawionych w formie opisów stanowisk pracy;
- **Uczniów szkół zawodowych** w procesie opracowania zindywidualizowanych programów praktyk oraz staży zawodowych u pracodawców;
- **Nauczycieli kształcenia zawodowego** w modernizacji wyposażenia pracowni przedmiotowych oraz dostosowania praktycznej części zajęć edukacyjnych do zadań i czynności wykonywanych na stanowiskach pracy;
- **Szkolnych doradców zawodowych** do przygotowania materiałów zawodoznawczych, prowadzenia zajęć z doradztwa edukacyjno-zawodowego czy wskazania potencjalnych ścieżek awansu zawodowego kandydata do zatrudnienia w danym zawodzie;
- **Pracodawców** w procesie rekrutacji pracowników, sporządzania opisów nowych stanowisk pracy uruchamianych w przedsiębiorstwie czy też aktualizacji już istniejących opisów obowiązków pracowników.

Opis wymagań stanowisk pracy składa się z 3 części:

- 1) Ogólnego opisu wymagań, w którym przedstawiono m.in. syntezę zawodu, warunki pracy, wymagania psychofizyczne i zdrowotne, możliwości awansu zawodowego oraz tendencje zmian w zawodzie;
- 2) Kart przykładowych stanowisk pracy, na których opisano czynności zawodowe wykonywane na stanowisku pracy, obsługiwane urządzenia, maszyny i narzędzia, efekty pracy oraz wymagania rekrutacyjne;
- 3) Oceny przez pracodawców kompetencji zawodowych, personalnych i społecznych nabytych przez absolwentów szkół zawodowych.

Opracowany materiał ma charakter ekspercki, gdyż przedstawiono w nim opinie i opisy stanowisk pracy w kilku firmach działających na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Poznań. Nie stanowi on zamkniętego katalogu i wskazane jest, aby w przyszłości opis wymagań stanowisk pracy był aktualizowany i rozszerzany o opisy kolejnych stanowisk pracy.

Materiał przygotowano w oparciu o dokumenty prawne obowiązujące na czas realizacji badań.

Część 1. Opis ogólnych wymagań pracy w zawodzie

Syntetyczny opis zawodu

Istotą zawodu lakiernik jest przygotowanie powierzchni do naniesienia powłok lakierniczych oraz nanoszenie na nie powłok lakierniczych. Ponadto lakiernik wykonuje również renowację powierzchni lakierowanej.

Warunki pracy (materialne, organizacyjne, społeczne)

Warunki materialne, organizacyjne oraz społeczne pracy lakiernika uzależnione są od profilu działalności a także od wielkości przedsiębiorstwa, w którym jest zatrudniony.

Praca w zawodzie lakiernik wykonywana jest w budynku. Miejscem pracy są przeważnie specjalistyczne kabiny lakiernicze. Dominuje forma pracy indywidualnej w małych zakładach oraz pracy zespołowej w większych firmach.

Mówiąc o lakierniku, najczęściej mamy na myśli kogoś, kto pracuje w niedużym warsztacie lakierniczym i wykonuje czynności lakiernicze takie jak: czyszczenie powierzchni, nakładanie powłok ochronnych, wyrównujących oraz dekoracyjnych. Lakiernik może również pracować w fabryce np. samochodów, gdzie jest całkowicie zależny od podziału zadań w zespole i przebiegu procesu technologicznego. Może być zatrudniony przy czynnościach wstępnych, takich jak np. wygładzanie nadwozia z wszelkich chropowatości lub malowanie podkładowe.

W nowoczesnych fabrykach lakierniczych coraz więcej czynności wykonują automaty, które mogą zastąpić także lakiernika.

Praca z samochodami używanymi zmusza do opanowania dodatkowych umiejętności, np. po naprawie blacharskiej nadwozie jest z reguły pofałdowane, trzeba je wyrównać szpachlami, zabezpieczyć masami uszczelniającymi, dobrze wypolerować, a następnie wielowarstwowo lakierować.

Przed przystąpieniem do fazy lakierowania samochód należy rozbroić, tzn. zdemontować wyposażenie, oczyścić z rdzy i zanieczyszczeń. Następnie części, które będą lakierowane oczyścić, pozostałe elementy należy natomiast zabezpieczyć przed ewentualnym zabrudzeniem podczas lakierowania. Należy to uczynić poprzez np. wymontowanie lub przykrycie kół, lamp, siedzeń itp. Po zakończeniu lakierowania samochód należy ponownie zmontować.

Praca lakiernika jest zaliczana do kategorii trudnych i wymaga nie tylko cierpliwości, precyzji, ale też niemałych umiejętności. Dlatego sama już czynność nakładania powłoki lakierniczej jest wykonywana przez doświadczonych lakierników. Większość zatrudnionych w warsztacie pracowników wykonuje wyłącznie czynności wstępne, takie jak wyrównanie nadwozia czy malowanie podkładowe. Lakierowanie końcowe jest powierzane fachowcom o najwyższych kwalifikacjach i doświadczeniu.

Godziny pracy w zawodzie są przeważnie stałe i czas pracy zwykle nie przekracza 8 godzin dziennie. W małych warsztatach praca jest zwykle jednozmianowa, najczęściej tylko w dzień. Kandydaci do pracy w dużych firmach muszą się liczyć z systemem pracy zmianowej.

Wykonywanie pracy w zawodzie nie wymaga wyjazdów poza miejsce pracy. Lakiernik pracuje najczęściej w pozycji stojącej i wymagane jest od niego noszenie ubrania roboczego.

W swoim środowisku pracy lakiernik w dużym stopniu narażony jest na pracę w:

- hałasie,
- pomieszczeniu o znacznym zanieczyszczeniu powietrza pyłami,
- stałym kontakcie z oparami farb i lakierów i związanym z tym narażeniem na zatrucie oparami,
- zmiennych warunkach temperaturowych.

Na stanowiskach pracy w zawodzie lakiernik mogą wystąpić następujące czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe:

- przemieszczające się maszyny, urządzenia,
- ruchome części maszyn,
- ostre wystające elementy,
- narażenie na szkodliwe działanie pyłów i oparów lakierów,
- praca wykonywana w pozycji stojącej,
- wybuch/pożar w komorze lakierniczej, pomieszczeniu lakierni,
- drgania (wibracje).

Ponadto praca wykonywana jest często w pozycji stojącej, co może powodować bóle pleców i rąk. Pracownik narażony jest na kontakt z ostrymi elementami, np. karoserii samochodów, co może powodować rany rąk.

Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

1. Ważne jest, aby pracownik pracujący w zawodzie lakiernik posiadał następujące **sprawności sensomotoryczne**: ostrość wzroku, rozróżnianie barw, widzenie stereoskopowe, widzenie o zmroku, ostrość słuchu, zmysł równowagi, czucie dotykowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, szybki refleks, spostrzegawczość, sprawność rąk.
2. W pracy w zawodzie lakiernik ważne są następujące **sprawności i zdolności**: zdolność koncentracji uwagi, podzielność uwagi, dobra pamięć, wyobrażenia przestrzenne, rozumowanie logiczne, jak również uzdolnienia techniczne, tj. umiejętność posługiwania się różnymi narzędziami, instalowania i uruchamiania urządzeń technicznych, znajomość ich zasad działania, umiejętność wykonywania montażu oraz demontażu elementów.
3. Od lakiernika oczekuje się następujących **cech**: cierpliwości, dokładności, samodzielności, kreatywności, skuteczności, odpowiedzialności. Osoba, która nie posiada cierpliwości, nie poradzi sobie z pierwszymi, żmudnymi etapami nauki zawodu (szpachlowaniem, polerowaniem, szlifowaniem), nie mówiąc o samym lakierowaniu (na powierzchni nie mogą powstać żadne zacieki i chropowatości). Przy nakładaniu lakieru i dobieraniu kolorów trzeba wykazać się ponadto dokładnością, starannością, wyczuciem koloru i spostrzegawczością. Inną ważną cechą szczególnie pożądaną u lakierników zatrudnionych przy taśmie produkcyjnej jest umiejętność pracy w warunkach monottonnych.
4. W pracy w zawodzie istnieje zagrożenie następującymi **chorobami zawodowymi**:
  - pylica płuc, choroba spowodowana pyłami przemysłowymi,
  - astma zawodowa – zwana astmą izocyjanianową,
  - choroby skóry – przewlekłe zapalenia, niegojące się podrażnienia, wypryski, wykwity, przebarwienia,
  - przewlekłe choroby narządu ruchu.
5. Podjęcie pracy w zawodzie uniemożliwiają następujące **przeciwwskazania zdrowotne do pracy w zawodzie**:
  - nierozróżnianie barw,

- niedowład kończyn dolnych,
  - niedowład kończyn górnych,
  - choroby wzroku niedające się skorygować okularami lub soczewkami,
  - choroby kręgosłupa.
6. Istnieją możliwości **zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami**, np. z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim (praca pod nadzorem), głuchoniemych lub niedosłyszących (pod warunkiem znajomości przez pracodawcę języka migowego).

Możliwości uzyskania kwalifikacji w zawodzie i rozwoju ścieżki edukacyjno-zawodowej

Ścieżka uzyskania kwalifikacji niezbędnych do wykonywania zawodu lakiernika dla absolwenta 8-letniej szkoły podstawowej:

Ścieżka 1:

- 1) Nauka w 3-letniej **szkole branżowej I stopnia** w zawodzie lakiernik, w ramach kwalifikacji *MG.27. Wykonywanie prac lakierniczych*.
- 2) Ukończenie szkoły z ocenami pozytywnymi i uzyskanie świadectwa ukończenia branżowej szkoły I stopnia.
- 3) Przystąpienie w trakcie nauki do egzaminu zewnętrznego potwierdzającego kwalifikację *MG.27. Wykonywanie prac lakierniczych* w zawodzie i po jego pozytywnym zdaniu uzyskanie świadectwa potwierdzającego kwalifikację *MG.27.* w zawodzie lakiernika.
- 4) Uzyskanie **dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie lakiernik** na podstawie otrzymanych: świadectwa ukończenia branżowej szkoły I stopnia oraz świadectwa potwierdzającego kwalifikację *MG.27.* w zawodzie lakiernik.

Ścieżka rozwoju absolwenta branżowej szkoły I stopnia:

- 1) Kontynuacja nauki w **liceum ogólnokształcącym dla dorosłych**, a po zdaniu matury kontynuacja kształcenia na **studiach wyższych**.
- 2) Korzystanie z oferty **kwalifikacyjnych kursów zawodowych**, kursów umiejętności zawodowych, kursów kompetencji ogólnych i innych kursów organizowanych w formie kształcenia pozaszkolnego umożliwiających uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w innych zawodach.
- 3) Podjęcie pracy w zawodzie lakiernik.

Alternatywne ścieżki potwierdzania kwalifikacji w zawodzie lakiernik:

Ścieżka 1:

- 1) Uzyskanie minimum wykształcenia zasadniczego zawodowego poprzez ukończenie szkoły branżowej I stopnia (do roku szkolnego 2017/2018 zasadniczej szkoły zawodowej), potwierdzone uzyskaniem **świadectwa ukończenia szkoły**.
- 2) Po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły, kontynuacja nauki na **kwalifikacyjnym kursie zawodowy** w zakresie kwalifikacji: *MG.27. Wykonywanie prac lakierniczych*.
- 3) Przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikację *MG.27* w zawodzie. Po zdaniu egzaminu uzyskanie **świadectwa potwierdzającego kwalifikację *MG.27* w zawodzie lakiernik** wydane przez komisję okręgową.

- 4) Uzyskanie **dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie lakiernik** na podstawie świadectwa ukończenia minimum szkoły zasadniczej oraz świadectwa potwierdzającego kwalifikację *MG.27* w zawodzie lakiernik.

Ścieżka 2¹:

- 1) Uzyskanie minimum wykształcenia zasadniczego zawodowego poprzez ukończenie szkoły branżowej I stopnia (do roku szkolnego 2017/2018 zasadniczej szkoły zawodowej), potwierdzone uzyskanie **świadectwa ukończenia szkoły**.
- 2) Dwa lata kształcenia się lub pracy w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikacje *MG.27* dla lakiernika zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego.
- 3) Przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikację *MG.27* w zawodzie. Po zdaniu egzaminu uzyskanie **świadectwa potwierdzającego kwalifikację *MG.27*** w zawodzie lakiernik wydanego przez komisję okręgową.
- 4) Uzyskanie **dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie lakiernik** na podstawie świadectwa ukończenia minimum szkoły zasadniczej oraz świadectwa potwierdzającego kwalifikację *MG.27* w zawodzie lakiernik.

Ścieżka 3:

- 1) **Związek Rzemiosła Polskiego** umożliwia zdobycie kwalifikacji w zawodzie lakiernik po zdaniu egzaminu czeladniczego potwierdzonego wydaniem **świadectwa czeladniczego**. Do egzaminu czeladniczego może przystąpić osoba, która:
  - ukończyła naukę zawodu u rzemieślnika jako młodociany pracownik oraz dokształcanie teoretyczne młodocianych pracowników w szkole lub w formach pozaszkolnych;
  - posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej oraz ukończyła kształcenie ustawiczne w formie pozaszkolnej dotyczące umiejętności zawodowych wchodzących w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin;
  - posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej i co najmniej trzyletni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin;
  - posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej prowadzącej kształcenie zawodowe o kierunku związanym z zawodem, w którym zdaje egzamin;
  - posiada tytuł zawodowy w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin oraz co najmniej półroczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin;
  - posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej oraz zaświadczenie o zdaniu egzaminu sprawdzającego lub świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie, a także co najmniej roczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin po uzyskaniu zaświadczenia o zdaniu egzaminu sprawdzającego lub świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie.
- 2) Uzyskanie świadectwa czeladniczego otwiera drogę do ubiegania się o **dyplom mistrzowski**. Warunki dopuszczenia do egzaminu mistrzowskiego, podobnie jak wymienione wyżej warunki dopuszczenia do egzaminu czeladniczego, reguluje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego przeprowadzanych przez komisje

¹ <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl/frontend/index.php?r=kwalifikacja%2Fview&id=12329>, dostęp 15.03.2018.

Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania

egzaminacyjne izb rzemieślniczych, w tym Wielkopolską Izbę Rzemieślniczą (<http://www.irpoznan.com.pl/strona,warunki-dopuszczenia-do-egzamin.html>).

Możliwości awansu zawodowego

1. Przykładowe możliwości rozwoju kariery zawodowej w zawodzie przez pryzmat zajmowanych stanowisk pracy:

- Ścieżka 1 (mały warsztat lakierniczy): *pomocnik lakiernika* → *lakiernik (czeladnik, mistrz)* → *właściciel warsztatu*.
- Ścieżka 2 (warsztat blacharski posiadający co najmniej 3 stanowiska): *pomocnik lakiernika* → *lakiernik samochodowy* → *kierownik działu* → *właściciel zakładu*.

2. Tendencje w zapotrzebowaniu na pracowników w zawodzie:

Przy samej produkcji pojazdów samochodowych w Polsce pracuje ponad 202 tys. osób, co stanowi 7,4 proc. całego zatrudnienia w przemyśle. W porównaniu z rokiem 2016 zatrudnienie w branży wzrosło o 8,3 proc. W sumie motoryzacja i powiązane z nią sektory gospodarki tworzą łącznie blisko 1,1 mln miejsc pracy.

Z listopadowego raportu „MotoBarometr 2017” opracowanego przez Exact Systems wynika, że 44 proc. firm motoryzacyjnych chce w najbliższych miesiącach zwiększać zatrudnienie. Jednak rekrutacja nowych pracowników nie jest łatwa, ponieważ na rynku pracy ich brakuje. Z brakiem wykwalifikowanego personelu boryka się już 36 proc. przedsiębiorstw. Luki kadrowe są coraz poważniejszą barierą w rozwoju branży motoryzacyjnej w Polsce.

Ponadto z danych z Raportu Polskiego Związku Przemysłu Motoryzacyjnego oraz firmy audytorsko-doradczej KPMG w I połowie 2017 roku branża motoryzacyjna w Polsce miała się bardzo dobrze. Dynamika wzrostu rejestracji nowych samochodów osobowych przekroczyła 17%. O dobrej passie i poprawie koniunktury informują również dane z fabryk motoryzacyjnych, które wyprodukowały w 2017 roku łącznie 388,4 tys. pojazdów, co oznacza wzrost na poziomie 2,6% r/r.

Barometru zawodów² za rok 2017, tak dla Polski, jak również dla województwa wielkopolskiego wskazuje wśród zawodów deficytowych zapotrzebowania na szeroko rozumianych lakierników. Wyniki Barometru zawodów wskazują jednoznacznie, że w przyszłym roku w wielu zawodach branży mechaniczno-motoryzacyjnej nie będzie dostępna wystarczająca liczba odpowiednich kandydatów do pracy.

Potwierdziły to badania na stanowiskach pracy prowadzone wśród wielkopolskich lakierników w ramach Projektu Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu, które wskazują na wzrastające zapotrzebowanie na pracowników w tym zawodzie, zarówno obecnie, jak i w perspektywie 5-letniej.

3. W ocenie pracodawców, lepszemu przygotowaniu absolwenta szkoły zawodowej do pracy w zawodzie sprzyjać będą m.in. następujące działania:

- zwiększenie liczby godzin praktycznej nauki zawodu kosztem zajęć teoretycznych,
- wprowadzenie większego wymiaru godzinowego praktyk zawodowych, zaczynając już od pierwszej klasy szkoły zawodowej,
- wprowadzenie systemu kształcenia dualnego na wzór polskiego rzemiosła,
- zmiana świadomości/podejścia pracodawców – poważniejsze traktowanie uczniów odbywających staż/praktykę zawodową przez pracowników zakładu pracy,
- doskonalenie pracowników w przedsiębiorstwach w obszarze opieki nad uczniem odbywającym praktykę/staż zawodowy w firmie,

² www.barometrzwodow.pl, [dostęp: 11.12.2017].

- zwiększenie zaangażowania ze strony opiekunów praktyk w firmach w pomoc w nauce zawodu uczniom odbywającym staż/praktykę zawodową,
- zatrudnienie w szkole doradców zawodowych w celu pomocy w wyborze kariery i ścieżek rozwoju zawodowego już na wstępnym etapie edukacji w szkole podstawowej,
- zatrudnienie w szkole psychologa w celu efektywniejszego kształtowania wśród młodzieży postaw pracowniczych (np. odpowiedzialność),
- doskonalenie przez uczniów swoich umiejętności zawodowych w domu, np. poprzez rozmowy w zakresie wykonywanych, jak również planowanych napraw i serwisów własnych samochodów.

Tendencje zmian w zawodzie

1. **W ocenie pracodawców w perspektywie najbliższych 5 lat mogą pojawić się nowe wymagania kompetencyjne w odniesieniu do osób pracujących w zawodzie lakiernik.**

Związane one będą z:

- rozwojem branży motoryzacyjnej,
- rozwojem przemysłowym i technologicznym,
- nieustanym dążeniem społeczeństwa do poprawy komfortu i standardów życia.

Część 2. Karty przykładowych stanowisk pracy, na których może być zatrudniony absolwent

W tej części przedstawiono w formie kart stanowisk pracy przykładowe opisy stanowisk pracy wskazane przez wielkopolskich pracodawców i występujące w ich przedsiębiorstwach.

Karta stanowiska pracy zawiera wykaz:

- 1) czynności zawodowych wykonywanych na stanowisku pracy wraz z oceną przez pracodawcę poziomu przygotowania absolwenta do wykonywania czynności zawodowych (skala ocen od 1 – zdecydowanie nieprzygotowany do 5 – całkowicie przygotowany);*
- 2) przykładowych urządzeń, maszyn, narzędzi obsługiwanych na stanowisku pracy wraz z oceną przez pracodawcę poziomu przygotowania absolwenta do posługiwania się nimi (skala ocen od 1 – całkowicie pod nadzorem do 5 – obsługuje całkowicie samodzielnie);*
- 3) przykładowych efektów pracy na danym stanowisku wraz z oceną przez pracodawców poziomu zaangażowania pracownika przy wykonywaniu danego efektu pracy;*
- 4) wymagań rekrutacyjnych dla kandydata na stanowisko pracy.*

Wymienione stanowiska pracy nie stanowią pełnego katalogu możliwości zatrudnienia absolwentów szkół zawodowych, dlatego też wskazane jest, aby były aktualizowane i uzupełniane z udziałem przedsiębiorstw, z którymi współpracują szkoły.

Uwaga, podane poniżej nazwy stanowisk pracy mogą być podobne, jednak różnią się zakresem wykonywanych czynności, czy też rodzajem obsługiwanych maszyn, urządzeń itp.

Przy uporządkowaniu kart stanowisk pracy uwzględniono także wielkość firmy, w której respondenci pracowali.

Karta stanowiska pracy 1: MECHANICZNE STANOWISKO PRZYGOTOWANIA NAWIERZCHNI

Lp.	Czynności zawodowe na stanowisku pracy mechaniczne stanowisko przygotowania nawierzchni	Ocena przez pracodawców poziomu przygotowania absolwenta do wykonywania czynności zawodowych gdzie: 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Montaż i demontaż elementów do lakierowania					
2	Zabezpieczenie elementów nielakierowanych					
3	Przygotowywanie powierzchni					
4	Przygotowanie i dobieranie materiałów lakierniczych					
5	Dobieranie przyrządów i narzędzi do demontażu i montażu					

Lp.	Nazwa urządzenia, maszyny, narzędzia obsługiwanego na stanowisku pracy mechaniczne stanowisko przygotowania nawierzchni	Ocena przez pracodawców stopnia przygotowania absolwenta do obsługi wymienionych maszyn, urządzeń, narzędzi gdzie: 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Urządzenia pneumatyczne					
2	Sprzęt kontrolno-pomiarowy					

Lp.	Efekty końcowe wykonywania pracy na stanowisku mechaniczne stanowisko przygotowania nawierzchni	Ocena przez pracodawców poziomu zaangażowania pracownika przy wykonywaniu danego efektu pracy		
		Wykonuje pod nadzorem 1	Wykonuje we współpracy z innymi 2	Wykonuje całkowicie samodzielnie 3
1	Przygotowane elementy do lakierowania			
2	Zabezpieczone elementy niebędące przedmiotem malowania			
3	Dobranie materiałów i narzędzia do lakierowania danego elementu			

Lp.	Wymagania rekrutacyjne dla kandydata na stanowisko pracy mechaniczne stanowisko przygotowania nawierzchni
1	Kompetencje personalne i społeczne
2	Poziom wykształcenia
3	Doświadczenie zawodowe
4	Dodatkowe kwalifikacje – kursy (np. prawo jazdy, SEP do 1 kV itp.)

Karta stanowiska pracy 2: STANOWISKO NAKŁADANIA POWŁOK LAKIERNICZYCH

Lp.	Czynności zawodowe na stanowisku nakładania powłok lakierniczych	Ocena przez pracodawców poziomu przygotowania absolwenta do wykonywania czynności zawodowych gdzie: 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Nakładanie powłok lakierniczych ochronnych					
2	Nakładanie powłok lakierniczych ochronno-dekoracyjnych					
3	Nakładanie powłok lakierniczych dekoracyjnych					
4	Suszenie nałożonych powłok					
5	Utwardzanie nałożonych powłok					
6	Polerowanie powłok					
7	Przeprowadzanie regeneracji i naprawy powłok lakierniczych					
8	Kontrolowanie procesu suszenia					
9	Użytkowanie kabiny lakierniczej					
10	Sprawdzanie jakości nałożonych powłok					

Lp.	Nazwa urządzenia, maszyny, narzędzia obsługiwane na stanowisku nakładania powłok lakierniczych	Ocena przez pracodawców stopnia przygotowania absolwenta do obsługi wymienionych maszyn, urządzeń, narzędzi gdzie: 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Komora lakiernicza					
2	Pistolet lakierniczy					
3	Mieszalnik lakierów					
4	Szlifierka					

Lp.	Efekty końcowe wykonywania pracy na stanowisku nakładania powłok lakierniczych	Ocena przez pracodawców poziomu zaangażowania pracownika przy wykonywaniu danego efektu pracy		
		Wykonuje pod nadzorem 1	Wykonuje we współpracy z innymi 2	Wykonuje całkowicie samodzielnie 3
1	Pomalowane elementy			

Lp.	Wymagania rekrutacyjne dla kandydata na stanowisko nakładania powłok lakierniczych	
1	Poziom wykształcenia	Zawodowe
2	Wykształcenie kierunkowe (specjalizacja)	Lakiernik
3	Kompetencje personalne i społeczne	Cierpliwość i dokładność, pracowitość, odpowiedzialność
4	Dodatkowe kwalifikacje – kursy (np. prawo jazdy, SEP do 1 kV itp.)	Prawo jazdy

Karta stanowiska pracy 3: OBSŁUGI KLIENTA

Lp.	Czynności zawodowe na stanowisku pracy obsługi klienta	Ocena przez pracodawców poziomu przygotowania absolwenta do wykonywania czynności zawodowych gdzie: 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Wycena usługi					
2	Określenie terminu realizacji					
3	Rozliczenie wykonania usługi lakierowania					
4	Reklamacje i odwołania w zakresie jakości wykonania lakierowania					

Lp.	Nazwa urządzenia, maszyny, narzędzia obsługiwanego na stanowisku pracy obsługi klienta	Ocena przez pracodawców stopnia przygotowania absolwenta do obsługi wymienionych maszyn, urządzeń, narzędzi gdzie: 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Komputer, drukarka					
2	Specjalistyczne oprogramowanie, np. do fakturowania					
3	Urządzenia kontrolno-pomiarowe					

Lp.	Efekty końcowe wykonywania pracy na stanowisku pracy obsługi klienta	Ocena przez pracodawców poziomu zaangażowania pracownika przy wykonywaniu danego efektu pracy		
		Wykonuje pod nadzorem 1	Wykonuje we współpracy z innymi 2	Wykonuje całkowicie samodzielnie 3
1	Pomalowany element			

Lp.	Wymagania rekrutacyjne dla kandydata na stanowisko pracy obsługi klienta	
1	Poziom wykształcenia	Lakiernik
2	Doświadczenie zawodowe	Preferowane
3	Wykształcenie kierunkowe (specjalizacja)	Lakiernik
4	Kompetencje personalne i społeczne	Komunikatywność
5	Dodatkowe kwalifikacje – kursy	Prawo jazdy B

Część 3. Kompetencje absolwentów szkół zawodowych w ocenie wielkopolskich pracodawców

Kompetencje absolwentów szkół zawodowych zostały przedstawione w formie:

- 1) Profilu umiejętności i kompetencji absolwenta;*
- 2) Wykazu efektów kształcenia (wiedza i umiejętności) właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie;*
- 3) Profilu kompetencji personalnych i społecznych.*

Każdy z elementów składowych profilu kompetencji został poddany ocenie pod kątem jego istotności z punktu widzenia potrzeb pracodawców oraz poziomu przygotowania absolwenta szkoły zawodowej do jego wykonywania.

1. Ocena profilu umiejętności i kompetencji oraz poziomu przygotowania absolwenta do ich wykonywania

Lp.	Profil umiejętności i kompetencji absolwenta	Ocena istotności elementów profilu z punktu widzenia pracodawców				
		1	2	3	4	5
		Ocena przez pracodawców poziomu przygotowania absolwenta do wykonywania elementów profilu gdzie: 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Identyfikuje i dokonuje oceny powłok lakierniczych				4,1	
					3,6	
2	Przygotowuje powierzchnie przed nanoszeniem materiałów wypełniających				4,1	
					4,1	
3	Przygotowuje i nanosi materiały wypełniające					4,9
					3,8	
4	Przygotowuje powierzchnie do nakładania powłok lakierniczych				3,6	
					3,9	
5	Przygotowuje narzędzia i materiały do nanoszenia powłok lakierniczych				3,7	
					3,8	
6	Nakłada powłoki lakiernicze				3,9	
					4,1	
7	Wykonuje renowację i konserwację powłok lakierniczych		2,4			
				2,9		
8	Dobiera środki i sposoby transportu wewnętrznego i składowania materiałów				3,8	
					3,7	
9	Przestrzega przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska oraz wymagań ergonomii					4,6
					4,1	
10	Udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia				3,8	
				3,5		
11	Stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej, prawa pracy oraz ochrony danych osobowych			2,7		
				3,1		
12	Posługuje się językiem obcym oraz korzysta z obcojęzycznych źródeł informacji				3,7	
				2,9		

2. Ocena efektów kształcenia zawodowego (wiedzy i umiejętności) właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie

Lp.	Efekty kształcenia (wiedza i umiejętności) właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie	Ocena istotności elementów profilu z punktu widzenia pracodawców				
		Zbędne 1	Mało ważne 2	Istotne 3	Ważne 4	Bardzo ważne 5
		Ocena przez pracodawców poziomu przygotowania absolwenta do wykonywania elementów profilu gdzie: 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
Efekty kształcenia (wybrane) stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie PKZ(MG.a)						
1	Wykonuje pomiary warsztatowe				3,8	
					3,7	
2	Posługuje się dokumentacją techniczną maszyn i urządzeń oraz przestrzega norm dotyczących rysunku technicznego, części maszyn, materiałów konstrukcyjnych i eksploatacyjnych				3,6	
					3,9	
KWALIFIKACJA MG.27. Wykonywanie prac lakierniczych						
Grupa efektów kształcenia: Przygotowanie powierzchni do nanoszenia powłok lakierniczych						
3	Rozpoznaje uszkodzenia i wady powłok lakierniczych				4,0	
					4,1	
4	Dobiera narzędzia i urządzenia do przygotowania powierzchni			2,7		
				3,1		
5	Oczyszcza powierzchnię z zanieczyszczeń przed lakierowaniem				4,0	
					3,5	
6	Określa sposoby zabezpieczania powierzchni przed korozją			2,7		
				3,1		
7	Oczyszcza powierzchnie z powłok lakierniczych				4,0	
					4,1	
8	Rozróżnia materiały wypełniające			2,7		
					3,1	
9	Przygotowuje materiały wypełniające do nałożenia na powierzchnię				3,6	
					3,7	
10	Nanosi materiały wypełniające na powierzchnię				3,8	
					4,1	
11	Dobiera materiały ściernie				4,3	
					4,4	

Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania

Lp.	Efekty kształcenia (wiedza i umiejętności) właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie	Ocena istotności elementów profilu z punktu widzenia pracodawców				
		Zbędne 1	Mało ważne 2	Istotne 3	Ważne 4	Bardzo ważne 5
		Ocena przez pracodawców poziomu przygotowania absolwenta do wykonywania elementów profilu gdzie: 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
12	Szlifuje materiał wypełniający, wyrównując powierzchnię				4,4	
					4,2	
13	Rozróżnia rodzaje materiałów odtłuszczających				4,4	
					4,3	
14	Oczyszcza i odtłuszcza przygotowywaną powierzchnię				4,3	
					4,1	
15	Wykonuje konserwację i renowację powłok lakierniczych				4,4	
					4,3	
Grupa efektów kształcenia: Przygotowanie powłok lakierniczych						
16	Rozróżnia powłoki lakiernicze				4,4	
					4,3	
17	Dobiera kolor powłoki lakierniczej				4,2	
					4,1	
18	Określa sposób pomiaru lepkości materiałów lakierniczych				4,2	
					3,9	
19	Wykonuje pomiary lepkości materiałów lakierniczych				4,3	
					4,1	
Grupa efektów kształcenia: Nanoszenie powłok lakierniczych						
20	Rozróżnia pistolety lakiernicze				4,2	
					4,0	
21	Obsługuje pistolety lakiernicze				4,3	
					3,8	
22	Użytkuje kabiny lakiernicze i urządzenia pomocnicze				4,4	
				3,5		
23	Dobiera i stosuje techniki nakładania powłok lakierniczych				4,3	
				3,5		

Lp.	Efekty kształcenia (wiedza i umiejętności) właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie	Ocena istotności elementów profilu z punktu widzenia pracodawców				
		Zbędne 1	Mało ważne 2	Istotne 3	Ważne 4	Bardzo ważne 5
		Ocena przez pracodawców poziomu przygotowania absolwenta do wykonywania elementów profilu <i>gdzie: 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany</i>				
		1	2	3	4	5
24	Ocena jakość wykonanej powłoki lakierniczej				4,3	
					4,0	

3. Ocena kompetencji personalnych i społecznych oraz poziomu ich opanowania przez absolwentów szkół zawodowych

Lp.	Kompetencje personalne i społeczne	Ocena istotności kompetencji personalnych i społecznych z punktu widzenia pracodawców				
		Zbędne 1	Mało ważne 2	Istotne 3	Ważne 4	Bardzo ważne 5
		Ocena przez pracodawców poziomu nabytych przez absolwenta kompetencji personalnych i społecznych <i>gdzie: 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany</i>				
		1	2	3	4	5
1	Przestrzeganie zasad kultury i etyki					4,6
					3,6	
2	Kreatywność i konsekwencja w realizacji zadań				4,3	
				3,3		
3	Planowanie działania i zarządzanie czasem				3,8	
				3,1		
4	Przewidywanie skutków podejmowanych działań				4,1	
				3,4		
5	Ponoszenie odpowiedzialności za podejmowane działania				4,5	
				3,4		
6	Otwartość na zmiany				4,0	
				3,4		
7	Stosowanie technik radzenia sobie ze stresem			3,3		
				3,3		
8	Aktualizacja wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych					4,5
					3,8	
9	Przestrzeganie tajemnicy zawodowej					4,8
					3,8	
10	Negocjowanie warunków porozumień			3,0		
				3,5		
11	Komunikatywność					4,6
					3,6	
12	Stosowanie metod i technik rozwiązywania problemów			2,6		
				3,0		
13	Współpraca w zespole				4,5	
					4,0	

Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania

Źródła

1. Internetowe narzędzie doradztwa zawodowego w szkole: www.mapakarier.org, dostęp: 16.103.2018.
2. Opisy zawodu z MRPiPS (dla zawodów, które występują również w KZIS dla rynku pracy): <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow/>, dostęp: 16.03.2018.
3. Podstawa programowa w zawodzie lakiernik: <https://www.ore.edu.pl/kszt%C5%82cenie-zawodowe-i-ustawiczne/7485-podstawa-programowa-kszt%C5%82cenia-w-zawodach>, dostęp: 16.03.2018.
4. Serwis Barometr Zawodów: www.barometr Zawodow.pl, dostęp: 16.03.2018.
5. Serwis Ośrodka Rozwoju Edukacji: www.ore.edu.pl/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne, dostęp: 16.03.2018.
6. Suplement do dyplomu w zawodzie lakiernik: <http://europass.org.pl/nowy-egzamin-zawodowy/>, dostęp: 16.03.2018.
7. Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji, <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>, dostęp: 16.03.2018.

Akty prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U. 2017, poz. 860).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. 2017 r., poz. 703).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. 2017 r., poz. 622).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz.U. 2017, poz. 89).

Zdjęcia na stronie tytułowej zaczerpnięto z bazy darmowej grafiki PIXABAY, z wykorzystaniem zasobów udostępnianych na licencji Creative Commons CC0 <https://pixabay.com/pl>, dostęp 16.03.2018.